

Secció I. Disposicions generals

AJUNTAMENT D'ALAIOR

14609

Text íntegre de la Modificació dels Protocols de les festes que se celebren a la ciutat d'Alaior en honor a sant Llorenç

EXP.: 1002/2014

Per acord del Ple de dia 1 d'agost de 2014 es va aprovar definitivament el text de la Modificació dels Protocols de les festes que se celebren a la ciutat d'Alaior en honor a sant Llorenç:

Contra aquest acord, que és definitiu en via administrativa, sols es pot interposar el recurs contenciós administratiu davant el Jutjat Contenciós Administratiu de Palma, en el termini de dos mesos comptadors a partir del dia següent al de la publicació d'aquest anunci en el BOIB.

Es publica el text íntegre d'acord a l'art. 103.1 de la Llei Autònoma 20/2006, de 15 de desembre:

"Modificació dels Protocols de les festes que se celebren a la ciutat d'Alaior en honor a sant Llorenç

Les diferents festes patronals i populars que se celebren arreu de Menorca marquen el caràcter illenc.

Totes les festes dels pobles de Menorca tenen punts en comú i una sèrie de diferències que d'una manera o altra defineixen un poc l'esperit que com a pobles els identifica.

L'eix central de les festes a Menorca és la Qualcada, els cavalls i les persones que hi participen, és a dir, els caixers i les caixeres. Des de fa molt temps s'han anat celebrant arreu dels pobles de l'illa aquestes festes de cavalls i cavallers. Normes, costums, que s'han anat transmetent de generació en generació, unes, i altres que han quedat gravades a la memòria col·lectiva del poble. Costums i normes assumits per tradició o per regles.

El present que vivim moltes vegades ens fa oblidar per què feim les coses: "ho feim perquè sempre s'ha fet així" o "perquè el meu avi em va dir que així celebraven Sant Llorenç", etc. La documentació i la memòria col·lectiva, com a alaiorencs i alaiorenques, ens ha de permetre recordar i conèixer les festes per millorar-les i afrontar el futur segurs de nosaltres mateixos com a poble.

Des de l'Ajuntament d'Alaior hem cregut que moltes vegades no basta emmarcar unes normes protocol·làries sobre les festes en honor a sant Llorenç, sinó que aquestes normes, escrites, han d'estar a l'abast de tothom perquè es puguin conèixer i aconseguir-se.

La comissió que ha redactat aquests protocols ha intentat plasmar per escrit totes aquelles petites i grans coses que les alaiorenques i els alaiorencs celebren un cap de setmana del mes d'agost i explicar el motiu de la seva existència.

És d'esperar que entre tots, Ajuntament d'Alaior, Junta de Caixers, Junta de Seguiment de les Festes i tot el poble d'Alaior, puguem enriquir-les any rere any.

Índex

1. Antecedents històrics.

2. La Junta de Caixers.

3. La Qualcada.

4. Desenvolupament de les festes.

5. Junta Ciutadana de les Festes de Sant Llorenç.

1. ANTECEDENTS HISTÒRICS

LES FESTES DE SANT LLORENÇ I BINIXEMS

La festa dedicada a sant Llorenç s'inicià a l'ermita de Binixems just després de 1301 i perviurà gairebé invariable fins al 1832-1833, moment en què la celebració es trasllada a Alaïor.

Entrat ja el segle xx, la festa anirà patint modificacions, canvis mínims, però que s'han de valorar en el seu conjunt. Així, l'adaptació dels tres caragols, la desaparició del Jaleo del diumenge capvespre, les corregudes del dilluns capvespre, les carrosses del diumenge fosquet, els focs artificials, els actes institucionals del divendres vespre (Pregó i entrega del penó) i del dilluns migdia (homenatge), el canvi d'hàbits en el consum de begudes refrescants i alcohòliques, i la participació més activa de la dona dins la festa són tot un conjunt de transformacions que no podem deixar de tenir presents.

I és que el segle xx, ple de canvis tecnològics i socials, es vulgui o no, ha influït en la festa de Sant Llorenç, la qual, tot i constituir-se d'una sèrie d'actes que es fan des de temps d'emprimer (acapte, completes, balls, corregudes i missa), s'han adaptat a la societat mantenint la seva essència.

Conservar els trets característics de la festa és positiu, perquè és herència dels avantpassats, i la festa de Sant Llorenç no serà més que el reflex de la societat del moment.

ANY 1301: FUNDACIÓ DE LA PARRÒQUIA DE SANT LLORENÇ

L'origen de la festa és religiós. Menorca és conquerida per la Corona catalanoaragonesa l'any 1287, moment en què Alfons III va donar grans facilitats per repoblar la terra conquerida. Després del Tractat d'Agnani, el 1295, Menorca torna a mans de Jaume II, rei del Regne de Mallorca.

El 1301 és un fita important per a Menorca ja que el 19 de març se li concedeix el Pariatge, que és el conveni entre el poder reial i les autoritats religioses per dur a terme la divisió eclesiàstica de l'illa. Posteriorment, el 30 d'agost, se li atorga la Carta de poblament, privilegis i franquesses favorables per als habitants de Menorca.

En el Pariatge es determina quins eren els percentatges que les autoritats civils havien de recaptar sobre els productes recollits de la terra (delme) i expressava la intenció de fer participar l'Església en aquell dret. El Pariatge de 1301 va ser provisional perquè segons un estudi fet sobre el funcionament econòmic de l'Església menorquina (delme) es constata que el reial patrimoni pagava els sous als clergues. Després de diverses negociacions, es va aconseguir que l'Església rebés el 50 % del delme, mentre que la quantitat restant aniria a les arquees del reial patrimoni, del rei, terme acordat el 1315.

L'establiment de la infraestructura religiosa a Menorca l'any 1301 va dur com a conseqüència la fundació de set parròquies, entre les quals trobam la de Binixems.

L'objectiu de Jaume II era repoblar d'una manera lògica les terres del regne amb les noves fundacions i amb la creació de nous nuclis urbans.

El fet provat de la fundació de la parròquia és de 1301 segons el Pariatge:

"Item ecclesie Sancti Laurencii in alqueria de Benixems, in termino vocato favarig."

DEL TERRATRÈMOL A LA TEMPESTA

Els fets. Durant el vespre del 19 al 20 d'octubre de 1654 es va produir una tempesta poderosa que va afectar diversos indrets de l'illa. Un de tants fou l'ermita de Binixems.

Les opinions sobre el fet són diverses: uns diuen que va ser un terratrèmol; uns altres, que va ser un cicló, i uns darrers pensen en la possibilitat d'un llamp.

Tot i que una gran majoria pensa en un terratrèmol fonamentant-ho en el fet que Ramis ho va afirmar l'any 1831 (Ramis seria un dels primers a dir que aquell fet natural va ser un terratrèmol), nosaltres som del parer que el fet natural que va afectar Binixems va ser una gran tempesta i que l'ermita fou ferida per un llamp. De fet, temps després encara es destacaria en el famós sermó de la festa de Santa Àgueda. Aquell dia la tempesta que es va produir a tot Menorca provocà set morts al lloc d'Addaia, al nord del terme des Mercadal.

L'ERMITA DE BINIXEMS: ESSÈNCIA I CENTRE DE LA FESTA

Binixems fou el lloc on s'inicià la festa. Situada en una cruïlla de camins, mantenia comunicada la zona amb Alaïor, es Mercadal i Maó. Hem de tenir present que els rectors d'aquests tres termes tenien cura del servei religiós, que mantenien actiu amb un vicari. Algun camí que duia a

Binixems passava per tanques de llocs els pagesos dels quals havien de deixar passar les persones que hi transitaven. Aquest dret més que mai es feia obligació durant els dies de la festa de Sant Llorenç. Els camins havien d'estar en bones condicions perquè els capellans poguessin anar a administrar els sants sagraments. A finals del segle XVIII, Binixems progressaria amb les vinyes que s'explotaven a prop de l'ermita.

El 6 d'agost de 1521 el governador va prohibir els balls i les corregudes de la vigília de la festa.

Fins al segle XVII haurem de parlar de *parròquia*, estatut vigent des de 1301. Abans de la reforma de Concili de Trento (1545-1563) una parròquia era vista com un lloc d'on percebre rendes, i en realitat el responsable directe no la visitava gairebé mai. Al Concili de Trento es va decidir de combatre l'absentisme.

Per tant, hem d'entendre la situació anterior a 1545 dins aquell context. El 4 de febrer de 1513 el prevere Tomàs Castelló fou nomenat rector de Binixems a causa de la mort d'Arnald de València. Després de Castelló (1513-1515) va ocupar el càrrec Raimund Boscà, prevere (1515-1516); Pere Villalonga, diaca (1515-1516), i Joan Bautista Campegio (1537-1558), bisbe de Parentium i de Mallorca, per renúncia de son pare, Llorenç Campegio.

Florenci Sastre recorda les feines de l'encarregat de la rectoria durant el segle XVI: "obrir i tancar les portes de l'església; tocar les campanes; pujar a l'altar major on rebia els panys corporals, el calze amb la patena; obrir i tancar el missal, i recitar la fórmula apropiada per aquell moment."

La parròquia també exercia la cura d'ànimes. Així, Nicolau Seguí rep el 1514 la llicència per regir la rectoria. Se'n feien càrrec sacerdots nomenats pels titulars, perquè cuidar-se de la rectoria era una funció delegada.

Un dels problemes primers a resoldre era el manteniment del servei litúrgic; es mantenia obert el servei religiós per donar una resposta a la necessitat espiritual de la gent d'aquell entorn.

El bisbe Arnedo de Mallorca va visitar la diòcesi l'any 1565. Atesa la poca població dels voltants, va ordenar que la parròquia es convertís en capellania i va manar als rectors de Maó, es Mercadal i Alaior que hi celebrassin quatre misses *pro defunctis* en honor a les persones que hi havia enterrades; també havien de nomenar un caixer que s'encarregués d'organitzar la festa. Tot el que s'havia determinat l'any 1565, el 1569 se seguia fent.

L'any 1596 la Universitat d'Alaior va demanar que es posés un responsable a l'ermita de Sant Llorenç, perquè, segons ells, feia molt temps que no n'hi havia cap. Sembla idò, que els tres rectors no complien l'estipulat.

L'any 1605 l'ermita va ser visitada pel bisbe Alfonso Laso Sedeño, que va ordenar que es fessin misses tots els diumenges i els dies de festa, i va obligar els rectors a fer una contribució econòmica per a l'eclesiàstic encarregat. També s'havia de tenir cura d'ensenyar la doctrina als fidels i assistir-los espiritualment. L'Església era sufragània de les parròquies de Maó, es Mercadal i Alaior. Les ensenyances s'havien de fer en llengua materna i havien de confessar, combregar i extremunciar les persones malaltes.

L'any 1605 va ser Joan Hernández el prevere elegit per fer-se càrrec del culte. Si cada rector estava obligat a oferir quatre misses als fidels difunts enterrats a l'església, podem fer dues reflexions: primer, que s'enterraven fidels dins o al costat de l'ermita, i segon, que quatre misses cada rector fa un total de dotze misses l'any, és a dir, una per mes.

En la visita pastoral de 1608, no sabem si a causa de la poca assistència de fidels o per la manca de personal religiós, el bisbe ordenà que els actes litúrgics es fessin de quinze en quinze dies.

El 1612 el bisbe Bauçà va tornar a ordenar que es fessin les misses tots els diumenges i els dies de festa amb l'obligació de pagar entre els tres rectors 40 lliures al capellà encarregat. Tot açò es compliria fins al 1654. També constata el mal estat de l'ermita i la pobresa de l'ornamentació.

El 7 d'agost de 1634 es va elegir el prevere Bartomeu Camps, d'Alaior, per celebrar misses a la capellania de Sant Llorenç de Binixems, sufragània de la parròquia de Santa Eulàlia, elegit pel bisbe F. Joan Santander. Va morir el juliol de 1663.

L'any 1654 la capellania es va esfondrar i fins al 1665 no es va construir la nova capella. A partir de llavors es continuà dient missa tots els diumenges i els dies de festa. El capellà havia de dir missa, confessar i ensenyar la doctrina cristiana.

El 10 de novembre de 1665, el vicari general de Menorca, seguint les ordres del bisbe Pedro Majarrez de Heredia, recordava que la capellania havia de rebre en propietat 40 lliures: 30 lliures dels rectors de Maó i Alaior (15 cadascun) i 10 lliures del rector des Mercadal. El 10 de desembre de 1665 Domingo Marquès, vicari general, va entregar la possessió de la capellania al prevere Tomàs Triay.

L'any 1732, Llorenç Villalonga era el clergue encarregat de Sant Llorenç de Binixems.

L'any 1732, Lleonard Thomas, prevere de la catedral, exigia a Villalonga 10 lliures pagadores a la cúria eclesiàstica per gaudir de la

capellania. Villalonga explicà que Binixems no era més que una capellania i no una parròquia i que, per tant, no tenia l'obligació de pagar deures per a la fàbrica de la catedral. El capellà que tenia cura de l'ermita de Binixems estava sota les ordres del rector de la parròquia d'Alaior, el qual va demostrar davant el Tribunal Eclesiàstic que l'ermita de Binixems no havia de pagar les 10 lliures citades.

Durant la visita pastoral del senyor Pedro Rubio Benedicto Herrero l'any 1782, va trobar l'altar decent, amb l'ara molt antiga, segons el vist en la visita de 1755. Es va parlar d'aturar certs abusos dels obrers en temps de festes.

Ramis constata el 1792 que la capellania de Binixems era sota patronat eclesiàstic, fundat el 1612 pel prelat diocesà, i que tenia l'obligació de celebrar missa els diumenges i festius, i ensenyar la doctrina cristiana.

Durant la visita pastoral de 1795, es constata que hi havia un quadre de sant Llorenç a l'altar major i un caixonet de fusta amb un plat per demanar almoïna per al sant. En aquesta mateixa visita es va prohibir emprar els tres bancs de fusta de l'ermita per al ball de la festa de Sant Llorenç perquè els obrers no els arranjaven.

L'any 1805 el bisbe Pedro Antonio Juano recorda l'obligació que els diumenges i els dies de festa de precepte s'havia de seguir dient missa.

En la visita pastoral de 1816 es diu que s'havia d'explicar l'evangeli i fer doctrina cristiana si hi acudien més de cinc oients.

El 1829 no s'havien fet algunes festes a causa de la mort de la sobirana d'Espanya. La festa de Sant Llorenç aquell any es va commemorar el 6 de setembre, acabat el mig dol oficial.

El 1832 la festa va començar a fer-se a Alaior. El sabater Antoni Pons i Alimundo ens conta que "en lo año 1832 feren la festa de St. Llorens, eb el modo siguent: al disapta feren las Completas en la Iglesia de St. Llorens y al ball de dit disapte en Alayor; el diumenge demati feren la Missa Major y sermo en la Iglesia de St. Llorens y vingueren a fer las corregudas y demes balls en Alayor". I respecte a l'any 1833, Pons i Alimundo ens conta que "en lo año 1833 feren tota la festa de St. Llorens en Alayor, menos las completas qui varan anar e cantar al disapta a la Iglesia de St. Llorens y tot lo restant de la festa com es Missa Major, sermo, balls, y corregudas se feu en la vila de Alayor."

Després de la desamortització de 1835, Guillem Moragues, governador civil de la província, va donar permís perquè se seguís el culte religiós a l'ermita perquè havia estat el lloc d'origen de la festa. La petició és feta per les autoritats alaiorenques i es constata que l'any 1835 la festa ja no se celebrava a Binixems sinó a Alaior. El rector s'assegurà que l'ermita seguiria pertanyent a la parròquia.

L'any 1838 el culte encara era vigent a Binixems. El trasllat de la festa a Alaior faria decaure la intensitat d'ús d'aquell lloc. El trasllat de la campana a Alaior per posar-la a l'església de l'hospital el 26 de novembre de 1863 així ho indica.

I s'hauria d'esperar fins al 1897 per a la restauració de l'edifici, prova evident de l'abandó que havia sofert l'ermita durant els darrers anys del segle XIX.

L'arxiduc comenta que "Cabalgatas... Una en particular, de gran duración, era la de Alayor, que discurría hasta Sant Llorenç de Binixems. Sin embargo, la costumbre ha muerto ya, y los eventos de este tipo quedan limitados a las carreras...". Aquest comentari de l'arxiduc és una confirmació més que abans de 1832 es formava una qualcada que anava fins a Binixems cada festa de Sant Llorenç; el que no explica, però, és quines persones la constituïen.

L'organització de la festa

Els actes eren organitzats cada any per la Universitat, obligada a participar a les festes religioses. La proposta de nomenar els caixers era feta pel síndic claviari, màxima autoritat local. Els caixers encarregats, elegits anualment per la Universitat, solien pertànyer al braç del camp. Els caixers, juntament amb el capellà, tenien cura dels ornaments per a la missa de Sant Llorenç. També havien d'anunciar la festa del seu patró una setmana abans i fer l'acapte entre el poble per pagar-ne les despeses.

La festa se solia fer de la manera següent: el dissabte s'assistia amb candeles a la vigília, es cantaven les completes i se celebrava el ball encantat. El dia de la festa, el diumenge, es feia una missa cantada a l'ermita de Sant Llorenç, amb un sermó adequat per a l'ocasió (es contractava un bon orador). Més tard tenien lloc les corregudes públiques al cós i després es feia el ball encantat. El dilluns de la festa els caixers passaven comptes i, si la festa acabava en dèficit, demanaven a la Universitat que en pagués la diferència. No tenim dades sobre la contractació del fabioler; en el cas des Mercadal es contractava el fabioler de la Universitat.

Descripció de l'ermita de Sant Llorenç de Binixems

Guillem Sintès Espasa i Maria Àngels Hernández fan una descripció detallada de l'ermita actual: "Descripción interior: Es una pequeña iglesia de armoniosas proporciones cuya arquitectura se integra plenamente en la construcción rural menorquina, y valorada por su doble linterna con cubierta de tejas que aligera la construcción. El interés del edificio se centra en el crucero, el soporte de la cúpula se fundamenta con cuatro robustas columnas de media caña, abalaustradas, que descansan sobre cuatro plintos muy simples. El fuste está envuelto en su mitad por un anillo de hojas de acanto. A partir de este motivo ornamental, el fuste presenta una decoración de estrias en zigzag que finalizan

en un anillo del que sobresale un capitel plano en orden corintio. Sobre los capiteles discurre un entablamiento con friso liso, y de la cornisa nacen cuatro arcos de medio punto, con fuertes bordones en el intradós, que presentan el mismo juego decorativo que las columnas. La cúpula está sostenida sobre pechinas que arrancan de un entablamiento que presenta ocho cartelas triangulares muy simples. Sobre las cartelas nacen ocho bordones esculturados que disminuyen su anchura hasta el arranque de la linterna, presentando decoración incisa a manera de hojas. La linterna tiene muy poca altura y presenta cuatro aberturas rectangulares, no coincidentes con los ejes de la nave, que dan luz a la iglesia".

Binixems, una reconstrucció necessària

Des que la festa es va traslladar a Alaior l'any 1832, l'ermita de Binixems s'havia abandonat.

En la visita pastoral del 7 de maig de 1897, el bisbe Salvador va constatar que l'ermita estava en ruïnes. Aquesta observació desperta un interès per recuperar l'edifici, i el 25 d'agost de 1897 neix una comissió encarregada de les obres que en va aprovar el pressupost, el qual pujava a 1.758,40 pessetes; Josep Eugeni Seguí Oliver, fill de Bàrbara Oliver i Soler, propietària de Son Puig Gran, dirigiria les obres.

Per finançar les obres es va obrir una llista popular a fi de recollir diners. El 13 de febrer de 1899 s'havien recollit 1.410,20 pessetes. La gran quantitat de materials emprats demostra el mal estat en què es trobava l'ermita.

De les obres fetes, cal destacar que la cúpula és la mateixa que en temps d'emprimer i que la façana es va refer. La sagristia es va fer de bell nou, l'edifici fou enrajolat, la cisterna es va fer net i el pati es va anivellar. Les feines es van iniciar el 7 de juny de 1898 i es van acabar el 9 de novembre del mateix any.

Per vestir l'ermita, els fidels van fer diverses donacions de diners, mobles i ornaments. Entre altres, destaca la imatge de sant Llorenç donada pel bisbe.

L'11 de maig de 1899 es va inaugurar l'ermita restaurada, amb l'assistència del bisbe de la diòcesi, Salvador Castellote Pinazo, i amb la presència dels regidors dels ajuntaments de Maó, es Mercadal i Alaior. Aquell mateix dia es va posar una placa commemorativa de l'acte, segons constata la visita pastoral de 1900.

Una de les primeres conseqüències d'aquelles obres va ser l'intent de Llorenç Pons, ecònom, de restaurar la festa de Sant Llorenç a Binixems.

Binixems al segle XX

La gent de l'entorn no deixaria d'assistir a les funcions litúrgiques, però la festa de Sant Llorenç se celebrava a Alaior des de 1833. S'hauria d'esperar al 1979 per fer-hi una festa popular una setmana abans de les festes de Sant Llorenç. Jocs per a al·lots i una espècie de jaleo en van ser els primers actes. Tot seguit, alguns caixers tornaven al poble acompanyant la imatge del sant, que es duia a la parròquia. Des que l'ermita havia estat restaurada, al 1899, hi vivia un donat i la seva dona, la feina del qual era tenir-ne cura.

Abans de l'any 1936, els fidels de l'entorn arranaven l'ermita la vigília del dia de la missa, que es deia els diumenges i els dies de festa.

Iniciat l'any 1936 el conflicte nacional, un grup va destruir diversos objectes de l'ermita a més de la creu del pati. Acabat el conflicte, l'ermita quedaria abandonada.

Els qui vivien en aquell entorn celebraven el 10 d'agost la festa de Sant Llorenç a l'ermita. Es feia una missa i, en sortir, feien festa al pati.

L'any 1957 es va condicionar la casa del donat per instal·lar-hi una escola rural. L'escola era mixta i unitària, atès el poc alumnat. Els excusats es van construir on abans hi havia el forn de la casa del donat.

El 1961 es van organitzar les primeres quaresmes rurals. L'objectiu era acostar la quaresma als fidels del camp. Dins aquest ambient, el 17 de març del mateix any es va reconstruir la creu del pati, pagada per Carlos Salort; Aurora Hédiger pagava el calze i uns canelobres, i amb els diners del capellà Joan Villalonga es van fer algunes obres.

Les festes de Sant Llorenç des de finals del segle XIX fins avui dia

Amb el trasllat definitiu de la festa de Sant Llorenç a Alaior el 1833, s'havia canviat el lloc físic de la festa.

L'any 1899, després de la restauració de l'ermita, el rector de la parròquia va proposar a l'Ajuntament de tornar a fer les festes de Sant Llorenç a Binixems, sempre que hi hagués un representant de l'Ajuntament. Un dels actes amb més pes dins les festes, sens cap dubte, eren (i són) les corregudes. En fer-se la festa a Alaior, les corregudes sortien remarcades a la premsa pels premis que es disputaven. Hi corrien tot tipus d'animals: poltres, mules, ases, a més d'homes i al·lots. Els premis es pagaven amb culleres de plata, llevat de les curses d'homes i al·lots, en què es cobrava en metàl·lic. Les corregudes eren un dels actes més atractius de la festa i eren amenitzades per una banda de música. Antigament es corria des del cementiri cap al molí del Còs, tenint tot el camí Nou per aturar-se; però una sèrie d'accidents van fer que des de

l'any 1986 es fessin en sentit contrari. Un nou canvi fet a les corregudes va venir determinat per la poca assistència de públic el diumenge capvespre; la solució va sorgir el 1989, quan les corregudes es van traslladar al dilluns capvespre.

En temps d'emprimer, per anar a les corregudes al cós d'Alaior s'organitzava una qualcada i hi assistien tots els seus components. Acabades aquestes, la qualcada tornava al poble i feien les tres darreres passades a sa Plaça, en forma de caragol. L'arrel de l'entrega de la canya i la cullera, acte que ara es fa durant la segona volta del Jaleo del diumenge migdia, es troba a principis de segle a les corregudes. El costum de donar com a premi la cullera de plata es transformaria, anys després, en l'entrega de la canya i la cullera com a agraïment a tots els caixers per haver participat a la festa.

Quant a la Qualcada, val a dir que al llarg del segle s'ha anat transformant. Hem de distingir clarament la festa de Binixems de la festa a Alaior. Amb aquest repàs, en veurem l'evolució al llarg del segle xx.

Des que la festa es feia al poble, la Qualcada era organitzada per l'Ajuntament. Hem vist que l'any 1907 es va constituir la Qualcada amb un representant dels ajuntaments des Mercadal, Alaior i Maó, que venien a representar aquells primers rectors dels termes municipals citats que tenien cura de l'ermita.

L'any 1909 es van donar canvis substancials a la Qualcada, presidida per una comissió de l'Ajuntament formada per "...mayordomos representantes de las diferentes clases sociales y otros individuos nombrados al efecto". Aquest mateix any la Qualcada va anar a cantar les completes dalt Sant Pere Nou. Per anar-hi, la Qualcada va sortir per la costa de Llimpa, passant per les Quatre Boques, com si anés cap a Binixems, però després va girar cap al cementiri i va arribar a l'església de Sant Pere Nou.

El 1918 es van prendre nous acords que van afectar la Qualcada: seria presidida per una comissió de l'Ajuntament i, a més, pel caixer capellà, el caixer noble, el caixer pagès, el caixer menestral i el caixer fadrí.

Després dels representants de les classes socials, s'hi podia apuntar qualsevol que hi volgués participar demanant permís a l'Ajuntament. La convocatòria es feia pública mitjançant un pregó, en el qual s'anunciava que les llistes eren obertes.

Innovacions: l'any 1920 se suprimeixen els caragols del dissabte capvespre i del diumenge dematí; només queda el del diumenge capvespre. Aquell any es va començar a sonar la jota del Jaleo dins la plaça d'Alaior.

A causa dels fets polítics, la Qualcada deixà de sortir durant els anys 1923, 1926, 1927 i 1930; en alguna ocasió fou organitzada per un grup de joves.

Entre aquests canvis, el 1929 i el 1931 es va fer el Jaleo a la plaça des Ramal (antiga plaça Pi i Margall), que no va obtenir l'èxit desitjat. Durant la Guerra Civil no se celebraria la festa. Però, acabat el conflicte, l'any 1940 s'inicià de nou la Qualcada, se celebraren les Completes i es feren els caragols i el Jaleo. Després del Jaleo del diumenge matí era típic assistir a la recepció oficial (ara és el dissabte vespre i és la Beguda dels Caixers). En aquells anys se solien repartir abonaments entre els més pobres.

L'any 1943 es recuperà el Jaleo del diumenge capvespre i el 1944 la missa major es converteix en la Missa de Caixers.

Durant aquells anys, el Jaleo es feia el dissabte i el diumenge capvespre, i el diumenge matí els caixers feien les tres passades per la plaça.

El futbol va omplir els capvespres del diumenge. Aquests partits es feien després de les corregudes al Cós; després del futbol, es feia el darrer Jaleo.

En la dècada dels cinquanta, després dels actes del diumenge matí es tirava una potent traca diürna. Al capvespre, el futbol va anar apagant l'interès per les corregudes. El 1951 es va deixar de celebrar el Jaleo del diumenge capvespre.

També és dins els cinquanta quan es recupera la tradició de repartir l'aigua-ros: l'aigua de roses és posada dins les morratxes i després els caixers la repartien. Entre 1954 i 1958 es va deixar de fer el caragol, tant el del dissabte capvespre com el del diumenge matí, i passà a fer-se el Jaleo tal com el vivim avui dia.

Dins els anys seixanta no es van donar canvis importants. L'any 1973 s'oficialitzen la recepció i la Beguda dels Caixers, després del Jaleo. A partir de 1974 la imatge del sant es trasllada des de la parròquia fins a l'església. Des del 1979 es fa una festa a Sant Llorenç de Binixems i, acabada aquesta, es trasllada la imatge del sant a Alaior.

El lliurament de la canya i la cullera és un acte que tenim constatat oficialment des del 1976; ara s'entrega als caixers i caixeres com a mostra d'agraïment per haver participat a la Qualcada de Sant Llorenç.

L'any 1984 s'institucionalitza l'acte de donar el penó de Sant Llorenç al caixer sobreposat, acompanyat pel caixer pagès, el caixer menestral i el fabioler.

El 1985 es parla per primera vegada de l'existència d'una junta de caixers que el dissabte matí passa pels carrers del poble per anar a convidar la gent a la festa.

El dilluns de la festa

En temps d'emprimer, Son Bou era el lloc escollit per la gent d'Alaior per divertir-se.

A partir de l'any 1940 es faran les misses en sufragi de les persones difuntes.

També serà dins la dècada dels quaranta quan s'iniciarà el Pacte de reconeixement a entitats o personatges per la tasca desenvolupada. A partir de 1971, aquests actes prendran força i tindran caràcter anual.

El dilluns també és el dia dels esports. L'any 1918 ja hi va haver jocs de cintes amb bicicletes; i des de 1923, partits de *foot-ball*.

Altres activitats per als més menuts són els festivals infantils i, ja des de 1976, els festivals de patinatge.

Per tancar les festes, des de l'any 1921 es fa el ball dalt la plaça Nova i es crema la darrera traca. Durant els primers anys, el ball s'iniciava a les cinc del capvespre i els focs, a les nou; però des de 1924, el ball comença a les deu i, quan acaba, al voltant de les dotze, es crema la darrera traca. A causa d'uns incidents produïts uns anys enrere a sa Plaça, avui dia la festa segueix després a la pista del poliesportiu amb un concert de rock alaiorenc.

Per qüestions d'horari, les corregudes s'han traslladat al dilluns capvespre, fet que permet que hi assisteixi més gent.

Altres actes

Fins ara hem parlat del cos de la festa, la Qualcada, però Sant Llorenç té més elements que el caracteritzen sense l'aportació dels quals la festa no seria el que és. Un d'aquests elements són els gegants, que van sortir per primera vegada a Alaior l'any 1945.

D'altra banda, l'acte que omple el diumenge vespre és la desfilada de carrosses, que es fa des de 1971. Les carrosses es fan sobre una temàtica determinada i van acompanyades per bandes de música, grups folklòrics i l'aportació d'una carrossa feta per un grup de joves alaiorencs dirigits per Pau Sintès.

La música dins la festa

La música juga un paper important dins la festa i és present en molts dels actes com a simple acompanyament -pujada a Completes, Jaleo- i també com a protagonista de l'acte en si.

Hem de distingir diversos moments musicals:

1. Diances, cercavila i passeig de Sant Pere.
2. Jaleo. Nom que es dona a la jota final de la sarsuela *El postillón de la Rioja*, composta l'any 1856 per Cristóbal Oudrid. Es comença a sentir a les festes de Menorca a finals del segle XIX i, a Alaior, l'any 1920. En el cas d'Alaior, el Jaleo es va adaptar al caragol que es feia entre el carrer Major, sa Plaça i el carrer Coll des Palmer. La música del Jaleo començava a sonar quan el caixer o caixera que entrava a la plaça saludava les autoritats i deixava de sonar quan el mateix caixer o caixera sortia de la plaça; i així ho feien successivament la resta de caixeres i caixers. Actualment, la música comença a sonar quan el caixer batle o caixera batlessa entra a la plaça i saluda amb música de Jaleo. Aquesta música es manté amb l'entrada del caixer o caixera municipal i la capellana. A continuació, sense interrupcions, amb la resta de caixeres i caixers, i segueix sonant fins que acaba la volta.
3. Revetlles. A les festes d'Alaior les revetlles musicals han estat i són encara un ingredient important. Generalment les amenitzaven bandes de música.
4. Completes i Missa de Caixers. Són dos actes totalment diferents en el camp musical. Mentre que les Completes són cantades pel capellà, que és acompanyat pel poble; a la Missa de Caixers hi han participat al llarg dels anys cors i bandes de música. Les bandes se situaven dins el cor i tocaven peces musicals serioses, com ara els interludis de *Marina* i *Cavalleria Rusticana*, entre altres.

2. JUNTA DE CAIXERS

Un dels components més importants de les festes de Sant Llorenç és la Junta de Caixers pel seu caràcter d'organització i desenvolupament, record de les antigues comissions de caixers encarregades d'organitzar les festes de Sant Llorenç en temps d'emprimer.

La Junta de Caixers serà el grup de caixers i caixeres, persones integrants de la Qualcada, encarregades de vetllar pel bon funcionament de les

festes en honor a sant Llorenç que se celebren a la ciutat d'Alaior i pel compliment dels Protocols.

Constituïran la Junta de Caixers les persones que ocupin els càrrecs següents:

- el caixer batle o caixera batlessa
- el caixer capellà
- el caixer casat o caixera casada
- el caixer pagès o caixera pagesa
- el caixer fadrí o caixera fadrina

Les persones que integren la Junta de Caixers hauran de formar part de la Qualcada, reunir els requisits prevists i acceptar els Protocols sense cap tipus de distinció per motiu de sexe, religió, raça o opinió.

La Junta de Caixers es renovarà cada dos anys. No es podrà delegar ni canviar el càrrec que es tengui designat.

Si per motius justificats alguna de les persones que integren la Junta de Caixers hagués de deixar el càrrec, haurà de presentar instància al Registre general de l'Ajuntament d'Alaior exposant els motius que justifiquin la renúncia. La Junta de Caixers serà l'encarregada d'informar sobre la sol·licitud i d'elaborar un informe proposat, que s'eleva a l'Ajuntament perquè hi resolgui.

L'elecció de les persones que ocuparan els diferents càrrecs dins la Junta de Caixers, a excepció del caixer batle o caixera batlessa i del caixer capellà, es farà d'entre els caixers i caixeres que compleixin els requisits regulats a l'apartat 2.1.

L'Ajuntament, dins el mes d'octubre, convocarà tots els caixers i caixeres participants a fi d'elegir la nova Junta i valorar la festa celebrada. L'acte serà presidit per la caixera batlessa o caixer batle, o per la persona en qui delegui.

Es presentaran les persones candidates, que es farà a mà alçada i de forma individual. En cas d'haver-hi més d'una persona aspirant a un càrrec, en primer lloc tindrà prioritat aquella que no hagi ocupat mai cap càrrec dins la Junta i, en segon lloc i en cas d'igualtat de mèrits, es farà un sorteig entre les persones candidates al càrrec.

En el supòsit que no hi hagués suficients persones candidates per constituir la nova Junta de Caixers, com a segona opció s'obrirà un termini, des del mes de novembre fins a Sant Antoni (17 de gener), durant el qual les persones candidates es podran presentar, de manera col·lectiva, presentant candidatura conjunta als càrrecs de caixer/a casat/ada, caixer/a pagès/esa i caixer/a fadrí/ina. En cas que hi hagi més d'una candidatura col·lectiva, en primer lloc tindrà prioritat la que integri més persones que no hagin ocupat mai cap càrrec dins la Junta i, en segon lloc i en cas d'igualtat de mèrits, es farà un sorteig entre els grups de persones candidates als càrrecs. Aquest sorteig serà públic i es farà en presència de la Junta sortint i de les persones candidates.

I com a tercera opció, en el supòsit que tampoc no s'hagin presentat candidatures col·lectives, serà la persona designada caixer batle o caixera batlessa la que triarà les persones que integraran la Junta de Caixers.

Les persones que componen la Junta de Caixers que hagin esgotat el termini per al qual van ser elegides continuaran ocupant els càrrecs fins al moment en què es nomenin les que les substituïran. Es procurarà que no repeteixin en el càrrec en anys venidors.

Quan es triïn les persones que integraran la Junta de Caixers també s'elegiran les substitutes d'aquell bienni. Tindran l'obligació d'assistir a les juntes de caixers amb veu però sense vot i hauran de ser convocades dins del termini i en la forma adient.

Després de l'elecció, la Junta de Caixers facilitarà a l'Ajuntament d'Alaior els noms dels caixers i caixeres que la integren perquè el Ple de la corporació ho aprovi.

L'Ajuntament d'Alaior nomenarà oficialment la pròxima Junta de Caixers a l'acte Institucional del Dia de la Fundació del Poble d'Alaior.

La Junta de Caixers s'haurà de reunir, com a mínim, un cop cada trimestre.

La persona titular de l'Alcaldia o persona en qui delegui presidirà la Junta.

Correspon a la presidència:

- Exercir la representació de la Junta de Caixers.
- Acordar la convocatòria de les sessions ordinàries i extraordinàries i fixar l'ordre del dia tenint en compte, si s'escau, les peticions de la resta de persones que la componen formulades amb prou antelació.
- Presidir les sessions, moderar el desenvolupament dels debats i suspendre'ls per causes justificades.
- Dirimir amb el seu vot els empats a l'efecte d'adoptar acords.
- Assegurar el compliment de les lleis.

- f) Visar les actes i els certificats dels acords de la Junta de Caixers.
- g) Exercir la resta de funcions inherents a la condició de president o presidenta de la Junta de Caixers.

En casos de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, qui ocupi el càrrec de caixer batle o caixera batlessa serà substituït per la persona en qui delegui.

Persones que integren la Junta de Caixers

Correspon a les persones que integren la Junta de Caixers:

- a) Rebre, amb una antelació mínima de quaranta-vuit hores, la convocatòria que contengui l'ordre del dia de les reunions i l'acta de la reunió anterior. La informació sobre els temes que figurin en l'ordre del dia estarà a disposició de les persones que en formen part en el mateix termini.
- b) Participar en els debats de les sessions.
- c) Exercir el dret al vot, formular el vot particular i expressar el sentit del vot i els motius que el justifiquin.
- d) Formular prec i preguntes.
- e) Obtenir la informació necessària per complir les funcions assignades.
- f) Exercir la resta de funcions que siguin inherents a la seva condició.

En casos d'absència o de malaltia i, en general, quan concorri alguna causa justificada, les persones titulars de la Junta de Caixers seran substituïdes de forma puntual i només mentre hi concorri la causa que motiva l'absència per les persones suplents.

La Junta de Caixers tindrà un secretari o secretària, que podrà ser una persona que formi part de la Junta o que estigui al servei de l'Ajuntament d'Alaior. En aquest cas, es designarà preferentment personal municipal del Departament de Festes.

Secretaria de la Junta de Caixers

Correspon al secretari o secretària de la Junta:

- a) Assistir a les reunions amb veu però sense vot si és personal de l'Ajuntament, i amb veu i vot si la secretaria és exercida per una persona que forma part de la Junta.
- b) Fer la convocatòria de les sessions de la Junta per ordre de la presidència i citar les persones que la componen adjuntant amb la convocatòria una còpia de l'acta de la sessió anterior que hagi de ser aprovada.
- c) Rebre els actes de comunicació de les persones integrants amb la Junta i, per tant, les notificacions, peticions de dades, rectificacions o qualsevol altra classe d'escrits de què hagi de tenir coneixement.
- d) Preparar el despatx dels assumptes, redactar i autoritzar les actes de les sessions.
- e) Expedir certificacions de les consultes, dictàmens i acords aprovats.
- f) Exercir la resta de funcions que siguin inherents a la seva condició de secretari o secretària.

Convocatòries i sessions

Per a la constitució vàlida de la Junta, a l'efecte de fer sessions, deliberacions i presa d'acords, es requerirà la presència del president o presidenta i del secretari o secretària, o, si s'escau, de les persones que els substitueixen, i com a mínim, de quatre persones de les cinc que la constitueixen. Si no hi ha quòrum, es constituirà en segona convocatòria, una hora després de l'assenyalada per la primera, i es requerirà la presència del president o presidenta i del secretari o secretària, i, com a mínim, de tres de les persones que la integren.

La Junta de Caixers tindrà la facultat de convidar, si ho considera oportú, qualsevol persona que estigui relacionada amb els temes a tractar, la qual tindrà veu però no vot.

No podrà ser objecte de deliberació o acord cap assumpte que no figure inclòs en l'ordre del dia, llevat que estiguin presents totes les persones integrants i sigui declarada la urgència de l'assumpte pel vot favorable de la majoria.

Els acords seran adoptats per majoria de vots. Les persones que acreditin la titularitat d'un interès legítim es podran dirigir a la secretaria d'un òrgan perquè els expedeixi un certificat dels acords.

Actes

De cada sessió que faci la Junta de Caixers el secretari o secretària n'estendrà acta, que especificarà necessàriament les persones assistents, l'ordre del dia de la reunió, les circumstàncies del lloc i el temps en què s'ha fet, els punts principals de les deliberacions i el contingut dels acords adoptats.

En l'acta figurarà, a petició de les persones que integren l'òrgan, el vot contrari a l'acord adoptat, l'abstenció i els motius que la justifiquin o el

sentit del vot favorable. Així mateix, qualsevol persona que en forma part té dret a demanar la transcripció de la seva intervenció o proposta sempre que aporti a l'acte, o en el termini que assenyali la presidència, el text que es correspongui fidelment amb la seva intervenció, i així constarà en l'acta o bé se n'hi adjuntarà còpia.

Les persones que discrepin de l'acord majoritari podran formular vot particular per escrit en el termini de quaranta-vuit hores, que s'incorporarà al text aprovat.

Quan les persones que integren l'òrgan votin en contra o s'abstinguin, quedaran exemptes de la responsabilitat que, si s'escau, pugui derivar dels acords.

Les actes s'aprovaran en la mateixa sessió o en la següent. Això no obstant, el secretari o secretària podrà expedir certificat sobre els acords específics que s'hagin adoptat, sens perjudici de l'aprovació ulterior de l'acta. En els certificats d'acords adoptats emesos amb anterioritat a l'aprovació de l'acta es farà constar expressament aquesta circumstància.

2.1. Condicions per formar part de la Junta de Caixers

Caixer/a batle/essa. Serà el batle o batlessa d'Alaior o una persona de la corporació en qui delegui.

Caixer capellà. Serà el rector de la parròquia, o el vicari o prevere de la diòcesi en qui el rector delegui.

Caixer/a casat/ada. Serà una persona empadronada a Alaior, casada, l'ofici de la qual no sigui del camp.

Caixer/a pagès/esa. Serà una persona empadronada a Alaior que faci feina al camp.

Caixer/a fadrí/ina. Serà una persona fadrina i empadronada a Alaior.

2.2. Vestimenta de les persones que integren la Junta de Caixers

Caixer/a batle/essa. Vestirà calçons de carrer, camisa, jalec, corbatí i guants blancs. Frac i cinturó negre. Botes negres amb esperons, guindola negra guarnida al costat dret amb un rivet daurat de doble tira, que vagi de davant a darrere i de dalt a baix. Bastó de batlia, fuet negre i medalla de regidoria.

Caixer capellà. Durà calçons, camisa, gales i frac negre. Davall el frac durà una capa curta negra, guindola negra guarnida al costat dret amb un rivet de color morat o negre, que vagi de davant a darrere i de dalt a baix. Botes negres amb esperons i fuet de festa.

Caixer/a casat/ada. Portarà calçons de carrer, camisa, jalec i corbatí blanc. Frac i cinturó negre, sabates negres amb cordons, polaines negres amb una bolla negra de llana i calcetins negres. Guindola negra guarnida al costat dret amb un rivet daurat d'un centímetre d'ample, que vagi de davant a darrere i de dalt a baix. Esperons i fuet de festa amb dos llaços vermells als extrems.

Caixer/a pagès/esa. Vestirà calçons de carrer blancs i camisa blanca. Corbatí, frac, jalec i cinturó negres, sabates amb cordons negres i esperons. Polaines negres amb una bolla de llana negra i calcetins negres. Guindola negra guarnida al costat dret amb un rivet daurat d'un centímetre d'ample, que vagi de davant a darrere i de dalt a baix. Fuet de festa amb dos llaços vermells als extrems.

Caixer/a fadrí/ina. Durà calçons de carrer, camisa, jalec i corbatí blanc. Frac i cinturó negre, sabates amb cordons negres i esperons. Polaines negres amb una bolla de llana negra i calcetins negres. Guindola negra guarnida al costat dret amb un rivet daurat d'un centímetre d'ample, que vagi de davant a darrere i de dalt a baix. Fuet de festa amb dos llaços vermells als extrems.

2.3. Els caixers i caixeres substituïts de les persones que integren la Junta de Caixers

Durant el desenvolupament de la festa es pot donar la circumstància de la retirada d'alguna persona integrant de la Junta de Caixers. En aquest cas el caixer o caixera que es retiri serà substituït per la persona designada a tal efecte, i en cas de no poder ser, per la persona que designi el caixer batle o caixera batlessa.

L'ordre de substitucions de les persones que componen la Junta de Caixers durant la festa serà el següent:

Caixer/a batle/essa. En el cas d'haver de retirar-se de la Qualcada, serà substituït per la persona que ocupa el càrrec de caixer/a casat/ada, que presidirà la Qualcada.

En cas d'haver de retirar-se de la Qualcada el dissabte, el diumenge podrà ser substituït per la persona en qui delegui el batle o batlessa.

Caixer/a casat/ada. En el cas d'haver de retirar-se o d'ocupar el càrrec de caixer/a batle/essa, el seu lloc serà ocupat pel caixer o caixera suplent o, en cas de ser necessari, per la persona designada pel caixer batle o caixera batlessa de la Qualcada.

Caixer/a pagès/esa. En el cas d'haver de retirar-se o ocupar el lloc del caixer/a batle/essa, el seu lloc serà ocupat pel caixer o caixera suplent o, en cas de ser necessari, per la persona designada pel caixer batle o caixera batlessa de la Qualcada.

Caixer/a fadrí/ina. En el cas d'haver de retirar-se, el seu lloc serà ocupat pel caixer o caixera suplent o, en cas de ser necessari, per la persona designada pel caixer batle o caixera batlessa de la Qualcada.

Caixer capellà. En el cas d'haver de retirar-se, l'Ajuntament ho comunicarà al rector i aquest haurà de cercar, al més aviat possible, la persona que compleixi els requisits per substituir-lo.

Les caixeres i caixers designats substituïts d'un bienni que vulguin optar a ser titulars del bienni següent hauran de presentar-se voluntàriament i seguir el mateix procés que la resta de caixers i caixeres. El fet de ser persona substituïda d'un bienni no dóna dret a ser titular del següent.

3. ASSEMBLEA

L'Assemblea és l'òrgan que està integrat pels caixers i caixeres participants a les festes que se celebren en honor a sant Llorenç.

Les reunions de l'Assemblea seran ordinàries i extraordinàries. L'ordinària es farà el dia de Sant Pere i les extraordinàries es convocaran quan les circumstàncies ho aconsellin, segons el parer de la presidència, quan la Junta de Caixers ho acordi o quan ho proposi per escrit una desena part de les persones integrants.

Les convocatòries de les assemblees es faran per escrit indicant el lloc, el dia i l'hora de la reunió i l'ordre del dia amb expressió concreta dels assumptes a tractar. Entre la notificació de la convocatòria i el dia assenyalat per fer l'Assemblea en primera convocatòria hauran de passar com a mínim quaranta-vuit hores. Així mateix es podrà fer constar, si fos procedent, la data i l'hora en què es reunirà l'Assemblea en segona convocatòria, sense que entre una i altra hi pugui haver un termini inferior a una hora.

Les assemblees generals, tant ordinàries com extraordinàries, quedaran vàlidament constituïdes en primera convocatòria quan hi concorri un terç de les persones que la componen amb dret a vot, i en segona convocatòria sigui quin sigui el nombre de persones amb dret a vot.

Els acords es prendran per majoria simple de les persones presents o representades quan els vots afirmatius superin els negatius. No són computables a aquests efectes els vots en blanc ni les abstencions.

Són facultats de l'Assemblea:

- Elegir la nova Junta de Caixers.

La batlessa o batle, o la persona en qui delegui, presidirà l'Assemblea.

Correspon a la presidència:

- Exercir la representació de l'Assemblea.
- Acordar la convocatòria de les sessions ordinàries i extraordinàries i la fixació de l'ordre del dia, tenint en compte, si s'escau, les peticions de la resta de persones integrants formulades amb prou antelació.
- Presidir les sessions, moderar el desenvolupament dels debats i suspendre'ls per causes justificades.
- Dirimir amb el seu vot els empats a l'efecte d'adoptar acords.
- Assegurar el compliment de les lleis.
- Visar les actes i els certificats dels acords de l'Assemblea.
- Exercir la resta de funcions inherents a la seva condició de president o presidenta de l'Assemblea.

En casos de vacant, absència, malaltia o una altra causa legal, el caixer batle o caixera batlessa serà substituït per la persona en qui delegui.

Persones que integren l'Assemblea

Correspon a les persones que integren l'assemblea:

- Rebre, amb una antelació mínima de quaranta-vuit hores, la convocatòria que contengui l'ordre del dia de les reunions i l'acta de la reunió anterior. La informació sobre els temes que figurin en l'ordre del dia estarà a disposició de les persones que la integren en el mateix termini.
- Participar en els debats de les sessions.
- Exercir el seu dret a vot, formular el seu vot particular, així com expressar el sentit del seu vot i els motius que el justifiquen.
- Formular precís i preguntes.
- Obtenir la informació necessària per complir les funcions assignades.
- Exercir la resta de funcions que siguin inherents a la seva condició.

Les persones que componen l'assemblea no es poden atribuir les funcions de representació reconegudes en aquesta, llevat que expressament se'ls hagi atorgat per una norma o per un acord vàlidament adoptat, per a cada cas concret, pel mateix òrgan.

L'Assemblea tindrà un secretari o secretària, que serà el mateix o mateixa que el de la Junta de Caixers.

Secretaria de l'Assemblea

Correspon al secretari o secretària de l'Assemblea:

- Assistir a les reunions amb veu però sense vot si és personal de l'Ajuntament i amb veu i vot si la Secretaria de la Junta l'exerceix una persona integrant d'aquesta.
- Fer la convocatòria de les sessions de l'Assemblea per ordre de la presidència o citar les persones que la componen adjuntant-hi una còpia de l'acta de la sessió anterior que hagi de ser aprovada.
- Rebre els actes de comunicació de les persones integrants amb l'Assemblea i, per tant, les notificacions, peticions de dades, rectificacions o qualsevol altra classe d'escrits de què hagi de tenir coneixement.
- Preparar el despatx dels assumptes, redactar i autoritzar les actes de les sessions.
- Expedir certificacions de les consultes, dictàmens i acords aprovats.
- Exercir la resta de funcions que siguin inherents a la seva condició de secretari o secretària.

Actes

De cada sessió que es faci el secretari o secretària n'estendrà acta, que especificarà necessàriament les persones assistents, l'ordre del dia de la reunió, les circumstàncies del lloc i el temps en què s'ha fet, els punts principals de les deliberacions i el contingut dels acords adoptats.

En l'acta figurarà, a petició de les persones que integren l'òrgan, el vot contrari a l'acord adoptat, l'abstenció i els motius que la justifiquin o el sentit del vot favorable. Així mateix, qualsevol persona integrant té dret a demanar la transcripció de la seva intervenció o proposta, sempre que porti a l'acte, o en el termini que assenyali la presidència, el text que es correspongui fidelment amb la seva intervenció, i així constarà en l'acta o bé se n'hi adjuntarà còpia.

Les persones que discrepin de l'acord majoritari podran formular vot particular per escrit en el termini de quaranta-vuit hores, que s'incorporarà al text aprovat.

Quan les persones que integren l'òrgan votin en contra o s'abstinguin quedaran exemptes de la responsabilitat que, si s'escau, pugui derivar dels acords.

Les actes s'aprovaran en la mateixa sessió o en la següent. Això no obstant, el secretari o secretària podrà expedir certificat sobre els acords específics que s'hagin adoptat, sens perjudici de l'aprovació ulterior de l'acta. En els certificats d'acords adoptats emesos amb anterioritat a l'aprovació de l'acta es farà constar expressament aquesta circumstància.

Les votacions es faran a mà alçada, excepte que alguna de les persones assistents amb dret a vot sol·liciti que aquest sigui secret. En aquest cas la votació serà secreta.

4. LA QUALCADA

Un dels eixos centrals de la festes de Sant Llorenç és la Qualcada.

Constitueixen la Qualcada els caixers i caixeres, que es diferencien pels diferents càrrecs que hi ocupen. En podran formar part totes aquelles persones que compleixin els requisits que es demanen en aquests Protocols i els acceptin sense cap tipus de distinció per motiu de sexe, religió, raça o opinió.

Les persones que conformen la Qualcada són:

- la caixera batlessa o caixer batle
- el caixer capellà
- la caixera casada o caixer casat
- la caixera pagesa o caixer pagès
- la caixera fadrina o caixer fadrí
- la caixera municipal o caixer municipal
- la fabiolera o fabioler
- les caixeres i els caixers

Les persones que participen a la Qualcada, ocupin o no càrrec, tenen una missió i un paper a desenvolupar durant les festes de Sant Llorenç. Així:

Caixer/a batle/essa. Presideix la Qualcada i la Junta de Caixers. Actua en representació de l'Ajuntament d'Alaior.

Caixer capellà. Membre de la Junta de Caixers que representa el braç eclesiàstic. Presideix tots els actes religiosos.

Caixer/a casat/ada. Membre de la Junta de Caixers que representa el braç menestral dins la Qualcada. Ha de vetllar pel bon funcionament de la festa.

Caixer/a pagès/esa. Membre de la Junta de Caixers que representa el braç del camp dins la Qualcada. Ha de vetllar pel bon desenvolupament de la festa.

Caixer/a fadri/ina. Membre de la Junta de Caixers que s'encarrega de dur la bandera de Sant Llorenç. Ha d'anar sempre darrere el fabioler o fabiolera i l'ha d'assistir.

Caixer/a. Representa la gent del municipi d'Alaior. Ha de saber comportar-se amb educació i respecte cap a la gent i la tradició.

4.1. El caixer o caixera municipal, el fabioler o fabiolera i els caixers i caixeres

Caixer/a municipal. Es vestirà amb l'uniforme de gala de la Policia Local d'Alaior. Anirà sempre darrere el caixer batle o caixera batlessa i tindrà com a obligació la seva protecció i assistència en tot moment per al bon desenvolupament de la festa.

El caixer o caixera municipal serà una persona, preferentment d'Alaior, que pertanyi al cos de la Policia Local d'Alaior. El cap o la cap de la Policia triarà, d'entre aquelles persones que integren el cos, la que la representarà i substituirà en el proper bienni, i donarà compte de la persona designada com a caixer o caixera municipal a l'Ajuntament d'Alaior.

En cas que el caixer o caixera municipal s'hagués de retirar de la Qualcada per qualsevol motiu justificat, haurà de demanar permís únicament i exclusivament al caixer batle o caixera batlessa. En aquest cas, la persona substituïda ocuparà el seu lloc.

Fabioler/a. El fabioler o fabiolera es vestirà amb frac i corbatí negre, calçons de carrer i camisa de color blanc. Sabates de cordons negres, polaines amb calcetins negres i esperons. Cinturó negre. Guindola negra guarnida al costat dret amb un rivet daurat d'un centímetre d'ample, que vagi de davant a darrere i de dalt a baix.

En cas d'haver de retirar-se de la Qualcada, l'Ajuntament d'Alaior haurà d'haver previst la persona que el substituirà.

La fabiolera o fabiolera es la persona encarregada d'obrir la festa. Anirà damunt un ase i sonarà durant tota la Qualcada peces tradicionals que estiguin en consonància amb les festes de Sant Llorenç.

Caixers/es. Es vestiran amb frac, corbatí i jalec negre, calçons de carrer blancs i camisa blanca de màniga llarga. Sabates negres amb cordons, polaines negres amb una bolla negra de llana i calcetins completament negres. Guindola negra guarnida al costat dret amb un rivet daurat d'un centímetre d'ample que vagi de davant a darrere i de dalt a baix. Fuet de festa amb dos llaços vermells als extrems i cinturó negre.

En cas d'haver de retirar-se de la Qualcada per qualsevol motiu, tindran l'obligació de demanar permís al caixer batle o caixera batlessa, o a qualsevol persona de la Junta de Caixers, que ho transmetrà al caixer batle o caixera batlessa. Si es retiren, el seu lloc no podrà ser ocupat per ningú ni tampoc delegat.

La imatge personal de les persones que integren la Qualcada ha d'anar en consonància amb la tradició de Sant Llorenç. La Junta de Caixers vetllarà per la correcta vestimenta i imatge de cavalls i caixers/es.

4.2. Ornamentació dels cavalls

Els cavalls s'han de vestir amb els guarniments propis dels animals ensellats, però s'hi sumaran alguns ornaments singulars de la festa.

Guarniments comuns

Sella menorquina, pitral en forma d'Y, cabeçada, mos de palanca i barbada. S'ha de menar el cavall a l'estil menorquí.

Guarniments festius

Els cavalls del caixer/a batle/essa, del capellà i del caixer/a municipal no duren ornaments festius, però portaran gualdrapa i la coa amollada. La gualdrapa ha de ser preferentment de vellut i de color negre o fosc.

El cavall del caixer fadrí o caixera fadrina durà picarols al pitral. L'ase del fabioler o fabiolera portarà la coa amollada.

Els cavalls dels caixers i caixeres aniran amb ornaments florejats a la cabeçada, estel al front, coa recollida dins una funda ornamentada i gualdrapa sobre la gropa.

4.3. Requisits i Obligacions per participar a la Qualcada de les festes de Sant Llorenç

4.3.1 Requisits

Podran participar a la Qualcada, per l'ordre de preferència que segueix, les persones que compleixin aquests requisits:

1. Totes les persones que estiguin empadronades al municipi d'Alaior amb un mínim d'1 any d'antiguitat.
2. Totes les persones amigues o arrendatàries, llurs fills i filles, i les persones que fan feines de missatge o jornalier, són fixes i viuen al lloc i de la feina del lloc, sempre que aquest sigui del terme municipal d'Alaior.
3. Totes les persones propietàries de llocs del terme d'Alaior i els seus fills i filles.
 - 3.1. Totes les persones que facin de pagès o de missatge, i llurs fills i filles menors, que siguin d'un lloc de fora terme però el/la titular de la propietat sigui d'Alaior, amb un màxim d'un cavall per lloc.
4. Podrà sortir qualsevol persona nascuda a Alaior, que hagi sortit a la Qualcada de Sant Llorenç, encara que no estigui empadronada al municipi, sempre que no surti o hagi sortit a les festes del poble on està empadronada. En quedarà exclosa en el moment que faci servir el padró per sortir al poble on està empadronada.
5. Tots les persones menors d'edat podran participar a les festes de Sant Llorenç amb l'autorització del seu pare, mare i/o tutora o tutor legals i amb el vistiplau de la Junta de Caixers i de l'Ajuntament. El pare, la mare i/o el tutor o tutora legals seran els responsables de l'actuació del o de la menor durant el desenvolupament de tota la festa.

4.3.2 Obligacions

Obligacions per participar a les festes en honor a Sant Llorenç:

1. Tots els caixers i caixeres hauran d'assistir, almenys, a un dels actes següents:
 - a) Divendres de Sant Llorenç (Pregó i entrega de la bandera i les almorratxes), regulat a l'apartat 5.2.
 - b) Dissabte de Sant Llorenç («Gloriós Sant Llorenç»), regulat a l'apartat 5.3.

En quedaran exempts aquells caixers i caixeres que s'hagin inscrit per participar a les corregudes del Cós i que així ho demanin.

La Junta de Caixers designarà els caixers i caixeres que han d'assistir a l'acte del Pregó i els caixers i caixeres que han d'assistir al «Gloriós Sant Llorenç» i en repartirà la meitat a cada acte.

Si algun caixer o caixera, per motiu justificat, no pogués assistir a l'acte, haurà de presentar un justificant a la Junta de Caixers i la Junta serà l'encarregada de resoldre sobre la sol·licitud.

De manera opcional, els caixers i caixeres podran participar a Binixems i al repartiment de l'aigua-ros pel poble el diumenge de Sant Llorenç.

2. Els caixers i caixeres hauran de participar els dos dies de festa, excepte si porten un cavall que no hagi participat a cap altra festa; els caixers i caixeres menors de 16 anys; les persones majors de 60 anys, que podran assistir-hi un sol dia, i els caixers i caixeres que facin tanda amb un altre i comparteixin els dos dies de festa.

En cas de no trobar ningú per fer tanda, la Junta de Caixers decidirà si aquest caixer o caixera ha de sortir un o dos dies. És desitjable aconseguir un equilibri, és a dir, comptar amb un nombre similar de persones participants el dissabte i el diumenge.

4.3.3 Inscripció

Les caixeres i caixers que vulguin participar a les festes en honor a sant Llorenç s'hauran d'inscriure en el Registre general d'entrada de l'Ajuntament d'Alaior en el termini que s'estableixi en la convocatòria i hauran de facilitar les següents dades del cavall i del caixer o caixera:

- Caixer/caixera: nom i llinatges, edat, adreça, telèfon, càrrecs ocupats i anys de sortida a la Qualcada, adreça electrònica, dades bancàries; voluntàriament, estat civil i ocupació.
- Cavall: document legal que estigui en vigor perquè el cavall pugui circular.

Els cavalls hauran de sencers, no podran estar sanats.

Els caixers i caixeres hauran d'especificar en la inscripció si volen participar a la festa de Binixems, carregar la imatge, portar el carruatge, portar la imatge de sant Llorenç (diumenge), repartir l'aigua-ros a la Missa de Caixers (diumenge), repartir aigua-ros pel poble (diumenge) o participar a les corregudes del Cós.

4.4.4 Convocatòria i acceptació dels caixers i caixeres per participar a la Qualcada

Serà competència de la Junta de Caixers fer la convocatòria per participar a les festes de Sant Llorenç. Aquesta convocatòria es farà durant la primera setmana després del dia de Pasqua. S'hi podran apuntar fins al 15 de juny.

La primera reunió de les caixeres i caixers acceptats per participar a les festes de Sant Llorenç es farà sempre el dia de Sant Pere, a la qual hauran d'assistir totes les persones acceptades. En cas de no poder assistir-hi s'haurà de justificar per escrit. Els caixers i caixeres no acceptats tindran 7 dies hàbils per poder presentar les al·legacions que creguin oportunes davant la denegació de la seva sol·licitud.

5. EL DESENVOLUPAMENT DE LA FESTA

La festa en honor a sant Llorenç se celebrarà sempre el 10 d'agost, festivitat del sant, o bé el diumenge després del dia 10 d'agost en cas que aquest no caigui en diumenge. L'esdeveniment es divideix en diferents dies, cadascun dels quals té unes característiques pròpies i definides, que es detallen a continuació.

En cas d'haver de suspendre la Qualcada de les festes en honor a sant Llorenç per qualsevol motiu prou important i justificat, serà la Junta de Caixers i l'Ajuntament d'Alaior conjuntament els qui tindran la potestat d'anul·lar-la. Per aquest motiu, la Junta Ciutadana elaborarà el reglament necessari per si fos necessari aplicar-lo.

5.1. Binixems

El diumenge abans de la celebració de les festes de Sant Llorenç és ja costum i tradició que al capvespre es faci una anada a l'ermita de Sant Llorenç de Binixems per recordar en part l'origen de les festes.

L'assistència dels caixers i caixeres serà voluntària i, òbviament, s'hauran d'haver inscrit prèviament a la Qualcada de Sant Llorenç. La Junta de Caixers estarà obligada a assistir-hi, a excepció del caixer batle o caixera batlessa i del caixer capellà.

La trobada serà a l'església de Santa Eulàlia d'Alaior, a l'hora fixada per la Junta de Caixers. Seguidament, en comitiva i amb cavall, es farà un recorregut pel poble per després partir cap a l'ermita. L'ordre de formació de la comitiva serà: el caixer/a fadrí/ina i el caixer/a casat/ada, respectivament, en primer lloc, i tancarà la formació el caixer/a pagès/esa. La Junta de Caixers vetllarà en tot moment pel bon desenvolupament d'aquesta festa.

Una vegada arribin a Binixems, es realitzaran dues passades dins el pati de l'ermita al so de la música del Jaleo.

Acabats aquests actes, quatre caixers/es desmuntaran i portaran la imatge de sant Llorenç des de l'ermita de Binixems fins al damunt de la carrossa que l'ha de portar i, a continuació, es portarà la imatge a Alaior fins a l'església de Santa Eulàlia. El trasllat de la imatge es farà amb cabriol, galera o qualsevol altre element tradicional que la Junta de Caixers determini, sempre intentant guardar el fet tradicional d'aquesta festa.

En tot moment anirà acompanyada de tots els caixers i caixeres que han participat a la comitiva de Binixems.

Vestimenta dels caixers/es. Vestiran camisa de màniga curta, calçons de carrer i calcetins negres. Corbatí negre, sabates negres amb cordons, polaines negres amb una bolla negra de llana i fuet de festa amb dos llaços vermells als extrems i cinturó també negre. Totes les persones que integren la Junta de Caixers, llevat del caixer/a pagès/esa, aniran amb corbatí blanc.

Ornamentació dels cavalls. Els cavalls que participin a la festa de l'ermita de Sant Llorenç de Binixems no duran cap tipus d'ornamentació.

5.2. Divendres de Sant Llorenç

El divendres de Sant Llorenç és el dia que l'Ajuntament d'Alaior dedica a l'acte del Pregó de festes, a l'entrega de la bandera de Sant Llorenç al caixer fadrí o caixera fadrina, i de les almorratxes al caixer casat o caixera casada i al caixer pagès o caixera pagesa.

L'Ajuntament d'Alaior serà l'encarregat d'organitzar aquest acte i designarà el lloc i l'hora on se celebrarà.

Obligatòriament hi hauran d'assistir el caixer fadrí o caixera fadrina, el caixer casat o caixera casada, el caixer pagès o caixera pagesa i el

fabioler o fabiolera.

Els caixers i caixeres que tenen l'obligació de participar en aquest acte seran la meitat de les persones inscrites, que s'alternaran cada any amb les que sortiran en el repartiment del «Gloriós Sant Llorenç». A part, de forma voluntària, hi podrà participar qualsevol altre caixer o caixera que s'hagi inscrit a l'efecte. En quedaran exemptes les persones que s'hagin inscrit com a participants a les corregudes del Cós i que així ho demanin.

Les persones que integren la Junta de Caixers portaran la vestimenta establerta a l'apartat 2.2 del present Protocol, i els caixers i caixeres aniran vestits d'acord amb l'establert a l'apartat 4.1.

La Junta de Caixers serà l'encarregada de decidir el lloc de trobada. Una vegada acabat el Pregó de festes, els caixers i caixeres es dirigiran a l'escenari de l'acte a peu i en formació. Mentrestant, el fabioler o fabiolera tocarà una peça tradicional relacionada amb les festes de Sant Llorenç.

En arribar al lloc designat, tots els caixers i caixeres quedaran en formació, i el caixer fadrí o caixera fadrina, el caixer casat o caixera casada, el caixer pagès o caixera pagesa i el fabioler o fabiolera sortiran de la comitiva per anar a rebre la bandera i les almorratxes.

El batle o batlessa lliurarà la bandera al caixer fadrí o caixera fadrina i les almorratxes al caixer casat o caixera casada i al caixer pagès o caixera pagesa (una a cadascun).

Seguidament, el fabioler o fabiolera sonarà la coneguda i tradicional peça de l'aigua-ros. Acabat aquest acte, la comitiva de caixers al davant acompanyarà el consistori fins a l'Ajuntament. Durant el recorregut, el fabioler o fabiolera sonarà diferents peces tradicionals relacionades amb les festes de Sant Llorenç. Quan arribi a la Casa Consistorial, la comitiva es col·locarà en formació i el caixer fadrí o caixera fadrina lliurarà la bandera de Sant Llorenç al batle o batlessa perquè la pengi al balcó de l'Ajuntament, on restarà tots els dies que duri la festa, excepte quan hagi de participar en els actes protocol·laris.

L'ordre de la comitiva serà el següent: fabioler o fabiolera, caixer fadrí o caixera fadrina, caixer casat o caixera casada, caixer pagès o caixera pagesa i la resta de caixers i caixeres en formació i per ordre de menor a major edat, seguits del consistori, les autoritats i les persones convidades.

5.3. Dissabte de Sant Llorenç

5.3.1. Matí

El dissabte de Sant Llorenç matí, seguint la tradició i el costum de temps d'emprimer, els caixers i caixeres convidaran tot el poble d'Alaior a participar a les festes que se celebren a Alaior en honor a sant Llorenç amb el «Gloriós Sant Llorenç». Durant les visites i les convidades en general es lliurarà una estampeta recordatòria i al·lusiva a les festes d'aquell any, que serà elegida per la Regidoria de Festes de l'Ajuntament d'Alaior. La ciutadania podrà fer donatius als caixers i caixeres que participen en l'«Gloriós Sant Llorenç». Aquests donatius es repartiran, a parts iguals, entre els caixers i caixeres participants.

Amb antelació, la Junta de Caixers fixarà l'hora de trobada de tots els caixers i caixeres que participin en el «Gloriós Sant Llorenç».

L'assistència serà obligatòria per a la Junta de Caixers i el fabioler o fabiolera, excepte el caixer batle o caixera batlessa, el caixer capellà i el caixer o caixera municipal, i per la meitat dels caixers i caixeres inscrits a la Qualcada, que s'alternaran cada any amb aquells que assistiran a l'acte del Pregó. A part, de forma voluntària, hi podrà participar qualsevol altre caixer o caixera que s'hi hagi inscrit.

Quedaran exemptes aquells caixers i caixeres que s'hagin inscrit a les corregudes del Cós i que així ho demanin.

El caixer fadrí o caixera fadrina portarà durant tot el recorregut la bandera de Sant Llorenç. Es farà un recorregut per tot el poble per convidar tota la ciutadania.

Tindran prioritat de ser visitades totes aquelles persones que per malaltia o incapacitat no puguin gaudir de les festes del poble. Els Serveis Socials de l'Ajuntament en facilitaran prèviament una llista a la Junta de Caixers.

Els caixers i caixeres participants s'hauran de comportar en tot moment educadament i digna.

Vestimenta. Els caixers i caixeres que participin en el «Gloriós Sant Llorenç» vestiran amb calçons blancs de carrer i cinturó negre, calcetins completament negres, camisa blanca de màniga curta, corbati i sabates amb cordons.

5.3.2. Capvespre

A l'hora determinada per la Junta de Caixers, totes les persones admeses per participar com a caixers i caixeres a la Qualcada de Sant Llorenç es trobaran als quatre punts fixats: carrer des Ramal, avinguda del Pare Huguet, plaça Nova i Sant Diego. La Junta de Caixers distribuirà els caixers i caixeres entre els quatre punts de trobada segons l'ordre prioritzat en la inscripció i de forma que quedin equitativament distribuïts.

Abans, el fabioler o fabiolera, el caixer fadrí o caixera fadrina, el caixer casat o caixera casada i el caixer pagès o caixera pagesa es dirigiran a la Casa Consistorial, on el fabioler o fabiolera demanarà permís al caixer batle o caixera batlessa per començar la festa. Tot seguit, el caixer batle o caixera batlessa lliurarà la bandera de Sant Llorenç al caixer fadrí o caixera fadrina.

Després, el fabioler o fabiolera, el caixer fadrí o caixera fadrina, el caixer casat o caixera casada i el caixer pagès o caixera pagesa es dirigiran cap als diferents punts de trobada.

Per formar la Qualcada els caixers i caixeres es col·locaran per ordre d'edat, de menor a major. Una vegada col·locats, es dirigiran a la rectoria per recollir el caixer capellà. Aquí el salutaran, el capellà tornarà la salutació, muntarà dalt el cavall i s'afegirà a la Qualcada. Passaran pel carrer de Baixamar, la costa de l'Església i el carrer des Retxats.

Després aniran a l'Ajuntament a recollir el caixer batle o caixera batlessa i el caixer o caixera municipal. Mentre els caixers i caixeres passin, salutaran el caixer batle o caixera batlessa, que tornarà la salutació i s'afegirà a la Qualcada.

Quan el fabioler o fabiolera, el caixer fadrí o caixera fadrina, el caixer casat o caixera casada i el caixer pagès o caixera pagesa arribin als diferents punts de trobada, els caixers i caixeres s'hauran de llevar la guindola i salutaran quan passi la bandera. També hauran de saludar davant les autoritats i quan estiguin en formació i es dugui a terme qualsevol acte protocol·lari; davant i dins els edificis municipals i religiosos; a lloc públics, i quan es creuin amb qualsevol membre de la Junta de Caixers. Durant la resta de la celebració de la festa hauran de dur la guindola sempre posada.

Encapçalaran la Qualcada el fabioler o fabiolera, seguit del caixer fadrí o caixera fadrina, el caixer casat o caixera casada, el caixer pagès o caixera pagesa i la resta de caixers i caixeres, d'acord amb l'ordre abans esmentat.

Una vegada el caixer batle o caixera batlessa sigui damunt el cavall, el batle o batlessa, o el batle o batlessa en funcions, li lliurarà el bastó de comandament.

A continuació, la Qualcada farà un recorregut per tot el poble.

La Junta de Caixers serà l'encarregada d'indicar l'itinerari a seguir, el qual haurà de ser comunicat prèviament a les persones que composen la Qualcada.

S'intentarà que l'itinerari abasti el màxim de carrers possibles durant el dissabte i diumenge, i també que aquest itinerari sigui el mateix any rere any.

Els caixers i caixeres en tot moment hauran de comportar-se educadament i digna; no fumaran, no beuran alcohol ni menjaran mentre participin en qualsevol acte referit a la Qualcada.

Si un caixer o caixera es vol retirar de la Qualcada per un motiu justificat, haurà de demanar-ho al caixer batle o caixera batlessa o a qualsevol membre de la Junta de Caixers, el qual li atorgarà el permís, si escau. En cas que ho hagi demanat a una persona integrant de la Junta, aquesta ho comunicarà al caixer batle o caixera batlessa de seguida.

A l'hora fixada, la Qualcada es dirigirà a l'ermita de Sant Pere per anar a les Completes.

En ser dalt Sant Pere Nou els cavalls hauran d'arribar fins a les escales, es col·locaran en dues files passant pel mig i, en darrer terme, el caixer capellà, el caixer batle o caixera batlessa i el caixer o caixera municipal passaran pel mig de la Qualcada. Un cop el caixer batle o caixera batlessa doni permís, llavors es podrà desmuntar.

Arribats a l'ermita, els caixers i caixeres, en formació (de menor a major), es col·locaran baix de l'escala. Quan arribi la corporació municipal, partiran en formació fins a la entrada de l'església, seguits de les autoritats. El caixer casat o caixera casada i el caixer pagès o caixera pagesa sortiran de la formació i es dirigiran a les autoritats per acompanyar-les a Completes. Les autoritats passaran per enmig, seguides del caixer batle o caixera batlessa, la capellana, el o la municipal, el caixer pagès o caixera pagesa i el caixer casat o caixera casada.

Els caixers i caixeres, en tots els actes que estiguin en formació, han de saludar les autoritats en passar-hi per davant i han de portar el fuet i la guindola amb la mà esquerra.

Una vegada a la porta de l'església, el caixer pagès o caixera pagesa i el caixer casat o caixera casada donaran el pas al fabioler o fabiolera i al caixer fadrí o caixera fadrina; darrere entraran la resta de caixers i caixeres en formació. A l'entrada de l'ermita es lliurarà a tots els caixers i caixeres, manco al caixer batle o caixera batlessa, una canya verda com a símbol de la convidada que oferirà l'Ajuntament en acabar la jornada del dissabte de Sant Llorenç; tots els caixers i caixeres tindran l'obligació de portar-la a la convidada.

Dins l'església i una volta col·locats, el caixer fadrí o caixera fadrina anirà fins a l'altar on saludarà i farà una reverència amb la bandera, deixant-la posteriorment en un costat. El caixer capellà serà l'encarregat de presidir la cerimònia.

Acabat el cant de Completes, el caixer fadrí o caixera fadrina de bell nou saludarà i farà una reverència amb la bandera; seguidament els caixers i caixeres sortiran en formació, quedant formats defora, davant l'entrada de l'esquerra, perquè hi puguin passar per enmig les autoritats, el caixer batle o caixera batlessa, la capellana i el caixer o caixera municipal. Quan aquests passin, els caixers i caixeres s'han de descobrir.

Una vegada acabades les Completes, els caixers i caixeres aniran a sa Plaça per tal de dur-hi a terme una passada de caragol. Les canyes verdes es deixaran al lloc on designi la Junta de Caixers.

A continuació, els caixers i caixeres es col·locaran al carrer Menor, en formació, igual que a la Qualcada, manco el caixer batle o caixera batlessa, el caixer capellà i el caixer o caixera municipal, que se situaran al carrer Major per començar el Jaleo. No començarà fins que les autoritats no estiguin situades i el batle o batlessa o batle o batlessa en funcions doni el permís corresponent per començar. Haurà de presidir el Jaleo, al costat de la música o lloc on l'Ajuntament designi el consistori o alguna representació d'aquest.

En primer lloc entrarà el fabioler o fabiolera seguit del caixer fadrí o caixera fadrina, que lliurarà la bandera al batle o batlessa o al batle o batlessa en funcions. La bandera serà col·locada en un lloc visible. Seguidament, el caixer fadrí o caixera fadrina sortirà de la plaça i es col·locarà al seu lloc dins la formació de la Qualcada.

El caixer batle o caixera batlessa obrirà el Jaleo, es dirigirà a les persones que integren el consistori i les saludarà. Tot seguit començarà a sonar la música corresponent a aquest acte. A continuació entraran a sa Plaça el caixer o caixera municipal i el caixer capellà.

El caixer batle o caixera batlessa, el caixer capellà i el caixer o caixera municipal seguiran dins la Qualcada fent les voltes que marquen aquests Protocols.

L'ordre d'entrada a la plaça serà el següent: caixer batle o caixera batlessa, caixer o caixera municipal, caixer capellà, caixer fadrí o caixera fadrina, caixer casat o caixera casada, caixer pagès o caixera pagesa i la resta de caixers i caixeres de menor a major d'edat.

La banda de música haurà de seguir aquestes normes:

- La música començarà a sonar quan el caixer batle o caixera batlessa entri a la plaça i hagi saludat les autoritats.
- La música parará quan el caixer o caixera municipal surti de la plaça al final de cada volta.
- La música s'aturarà quan algun caixer, caixera o cavall hagi sofert una caiguda o contratemps dins sa Plaça.

El caixer o caixera que hagi d'entrar a la plaça haurà d'esperar que els caixers/es d'abans d'ell hagin sortit totalment de la plaça. Entre els caixers i caixeres que entrin i surtin de la plaça s'haurà de deixar una separació prudencial.

Es faran dues voltes de jaleo i després dues de caragol per sa Plaça. La primera amb el mateix recorregut que durant el Jaleo i la segona per dirigir-se a acomiadar el caixer batle o caixera batlessa i el caixer capellà.

Posteriorment, els caixers i caixeres tindran quaranta-cinc minuts per reunir-se a la rectoria, lloc d'on partiran a peu, en formació i amb la canya verda, cap a la Casa Consistorial per assistir a la Beguda que oferirà l'Ajuntament.

A l'Ajuntament, els caixers i caixeres es col·locaran en formació a l'entrada i a l'escala. Tot seguit, el caixer casat o caixera casada i el caixer pagès o caixera pagesa saludaran el caixer batle o caixera batlessa i l'acompanyaran a la Beguda. Passaran enmig de la formació el consistori i les persones convidades de l'Ajuntament, seguits del caixer batle o caixera batlessa, el caixer capellà, el caixer o caixera municipal, el caixer casat o caixera casada i el caixer pagès o caixera pagesa.

Els caixers i caixeres entraran en formació a la sala on es duguí a terme la convidada. La Beguda no podrà començar sense l'assistència dels caixers i caixeres de la Qualcada.

Després de la Beguda, els caixers i caixeres sortiran en formació i s'acomiaran del caixer batle o caixera batlessa a la porta de l'Ajuntament. El caixer casat o caixera casada i el caixer pagès o caixera pagesa sortiran de la formació per acompanyar-lo fins a la porta. A continuació es farà el mateix: acompanyaran el caixer capellà fins a la rectoria. Posteriorment la Junta de Caixers acompanyarà el caixer fadrí o caixera fadrina al seu domicili, on quedarà la bandera de Sant Llorenç. L'endemà, la Junta de caixers l'anirà a cercar.

Després d'aquest acte es donarà per acabat el dissabte de Sant Llorenç.

5.4. Diumenge de Sant Llorenç

Primerament el fabioler o fabiolera, el caixer casat o caixera casada i el caixer pagès o caixera pagesa aniran a cercar el caixer fadrí o caixera fadrina a casa seva, que tindrà la bandera de Sant Llorenç. Quan el caixer fadrí o caixera fadrina, el caixer pagès o caixera pagesa, el caixer casat o caixera casada i el fabioler o fabiolera arribin als diferents punts de trobada, tots els caixers i caixeres es llevaran la guindola i saludaran en passar la bandera.

La Junta de Caixers fixarà l'hora de trobada dels caixers i caixeres. Es trobaran als quatre punts fixats: plaça des Ramal, avinguda del Pare Huguet, plaça Nova i Sant Diego.

En primer lloc aniran a recollir el caixer capellà a la rectoria, per després dirigir-se a l'Ajuntament per recollir el caixer batle o caixera batlessa, on també s'incorporarà el caixer o caixera municipal.

A l'hora de recollir el caixer capellà i el caixer batle o caixera batlessa, tots els caixers i caixeres es llevaran la guindola i saludaran.

A continuació la Qualcada farà un recorregut pel poble. La Junta de Caixers serà l'encarregada de marcar l'itinerari a seguir el diumenge, que si ve al cas pot ser diferent al del dissabte, el qual haurà de ser comunicat prèviament a les persones que integren la Qualcada.

Les normes de comportament i dels Protocols seran les mateixes que s'han especificat a l'apartat 4.3.

Aquest recorregut acabarà a l'església de Santa Eulàlia, on els caixers i caixeres, després de deixar el caixer capellà, podran desmuntar, es posaran en formació per anar a cercar, a peu, el consistori i acompanyar-lo a la Missa de Caixers.

Arribats a la porta major de l'església sortiran quatre caixers/es, d'Alaior, elegits d'entre tots a la reunió de Sant Pere segons inscripció, per portar la imatge de sant Llorenç. Una vegada la comitiva amb la imatge de sant Llorenç arribi a les portes de la Casa Consistorial, sortiran de la formació el caixer casat o caixera casada i el caixer pagès o caixera pagesa i aniran fins al batle o batlessa per convidar el consistori a assistir a la Missa de Caixers. Seguidament, s'incorporaran a la comitiva i partiran cap a l'església, seguits del caixer batle o caixera batlessa i del caixer o caixera municipal, del consistori i de les persones convidades.

En primer lloc, s'entrarà a l'església la imatge de sant Llorenç, seguida de totes les autoritats, el caixer batle o caixera batlessa, el caixer o caixera municipal i tots els caixers i caixeres. Les autoritats i els caixers i caixeres ocuparan un lloc preferent dins l'església, que estarà reservat.

Dins l'església, i una vegada col·locats tots els caixers i caixeres i les autoritats, el caixer fadrí o caixera fadrina anirà fins a l'altar major on saludarà i farà una reverència amb la bandera segons costums tradicionals. Posteriorment, deixarà la bandera en un costat de l'altar habilitat per a tal menester.

La Missa de Caixers serà presidida pel caixer capellà i concelebrada per tots els preveres convidats per la parròquia.

Després del sermó, els caixers i caixeres elegits a la darrera reunió recolliran les almorratxes i faran la reverència davant l'altar, repartiran l'aigua-ros per separat i acabaran a la porta major, on esperaran per tornar tots junts, de dos en dos, i faran una reverència davant l'altar.

En acabar la missa, els caixers i caixeres sortiran al carrer en formació i passaran per enmig les autoritats i la corporació, el caixer batle o caixera batlessa i la resta dels caixers i caixeres.

Una vegada acabat aquest acte, els caixers i caixeres muntaran de bell nou i es dirigiran a sa Plaça. Tots els caixers i caixeres faran una passada de caragol per la plaça abans de començar el Jaleo.

El caixers i caixeres es col·locaran al carrer Menor, en formació, igual que a la Qualcada, manco el caixer batle o caixera batlessa, el caixer capellà i el caixer o caixera municipal, que se situaran al carrer Major per començar el Jaleo. El Jaleo no començarà fins que les autoritats no estiguin situades al lloc corresponent, i el batle o batlessa o batle o batlessa en funcions doni el permís corresponent per començar.

En primer lloc entrarà el fabioler o fabiolera seguit del caixer fadrí o caixera fadrina, que lliurarà la bandera al batle o batlessa o batle o batlessa en funcions. La bandera serà col·locada en un lloc visible. Seguidament, el caixer fadrí o caixera fadrina, tant dissabte com diumenge, sortirà de la plaça i es col·locarà al seu lloc dins la formació de la Qualcada.

El caixer batle o caixera batlessa obrirà el Jaleo, es dirigirà al consistori i en saludarà les persones integrants. Tot seguit començarà a sonar la música típica d'aquest acte.

L'ordre d'entrada a la plaça serà el següent: caixer batle o caixera batlessa, caixer o caixera municipal, caixer capellà, caixer fadrí o caixera

fadrina, caixer casat o caixera casada, caixer pagès o caixera pagesa i la resta de caixers i caixeres de menor a major edat.

El caixer batle o caixera batlessa, el caixer capellà, el caixer o caixera municipal i el fabioler o fabiolera seguiran dins la Qualcada fent les voltes que marquen aquests Protocols.

La banda de música seguirà les mateixes normes que dissabte.

Durant la primera volta es tocarà el Jaleo i a partir de la segona volta -la volta de la canya- el consistori i les autoritats convidades lliuraran als caixers i caixeres una canya i una cullera de plata. Durant aquesta volta es tocarà el pasdoble tradicional d'aquest acte.

En acabar el Jaleo, s'acomiarà el caixer batle o caixera batlessa a l'Ajuntament i el caixer capellà a la rectoria. Posteriorment, la Qualcada acompanyarà el caixer fadrí o caixera fadrina a deixar la bandera a l'Ajuntament i es dissoldrà la comitiva.

Seguidament, els caixers i caixeres que ho hagin sol·licitat passaran a repartir l'aigua-ros per totes les cases del poble. Prèviament, la Junta de Caixers n'haurà distribuït les zones de repartiment.

Aquests caixers/es es trobaran a l'Ajuntament quaranta-cinc minuts després de desmuntar, per partir tots junts.

5.5. Dilluns de Sant Llorenç

El dilluns de Sant Llorenç es fan les corregudes al Cós, a les quals poden participar tots els cavalls i els caixers i caixeres que hagin participat a les festes.

La vestimenta dels caixers/es per a les curses serà: polaines, calçons i camisa blanca, corbatí, esperons i casc.

La vestimenta dels cavalls per a les curses serà: sella menorquina, pitral en forma d'Y, cabeçada, mos de palanca i barbada. S'ha de menar el cavall a l'estil menorquí.

La Junta de Caixers reglamentarà les corregudes del Cós, les quals recolliran els elements i les normes tradicionals de què es tengui coneixement, i podrà assessorar-se a través de la Junta Ciutadana i de les persones que cregui convenients.

Si hi hagués altres components convidats a les corregudes que no siguin part de la Qualcada, es repartiran pel següent ordre de categories:

- sella
- selló
- ases
- ponis

En cas de falta de participació serà responsabilitat de l'Ajuntament decidir la solució més adient.

6. JUNTA CIUTADANA DE LES FESTES EN HONOR A SANT LLORENÇ

En l'elaboració d'aquests Protocols s'inclou una nova figura: la Junta Ciutadana de les Festes de Sant Llorenç. En aquesta junta hi estan representats d'una manera directa i indirecta tots els ciutadans i ciutadanes d'Alaior.

El motiu essencial d'aquesta creació està en el fet que els Protocols que ara s'han elaborat poden tenir errors, defectes, contradiccions i, el que és més important, el pas del temps els pot desvirtuar.

Com ja se sap, moltes coses que aquí s'han detallat provenen dels fets escrits, però moltes d'altres, de la memòria col·lectiva d'Alaior. El temps i els costums poden fer que una situació esporàdica s'instauri com a tradició. Aquí és on entra aquesta Junta Ciutadana.

La Junta Ciutadana de les Festes de Sant Llorenç tindrà com a finalitat intentar millorar les festes, analitzar-ne any rere any el desenvolupament i aportar nous temes a debat.

Els criteris bàsics de la Junta Ciutadana són:

1. És la màxima representació ciutadana i estarà constituïda per representants de:

- partits polítics
- Junta de Caixers
- caixers
- entitats del municipi

- persones relacionades amb la festa

2. Les seves propostes seran elevades a l'Ajuntament d'Alaior per si troba convenient modificar puntualment o totalment els Protocols.
3. Intentar fer complir els Protocols estrictament.
4. Poder sancionar els caixers i caixeres per faltes comeses durant les festes.

Disposició adicional primera

Al municipi d'Alaior s'ha constatat l'existència d'altres festes semblants a les que se celebren en honor a sant Llorenç, que recullen, en part, la tradició i els protocols d'aquestes. L'Ajuntament d'Alaior intentarà regularitzar-les per tal d'evitar l'ús d'elements absents a la festa i que la puguin desvirtuar. Així, per tant, se'n redactaran unes normes reguladores, amb l'assessorament de la Junta de Caixers i la Junta de Seguiment. De la mateixa manera, la Junta de Caixers i l'Ajuntament seran els encarregats de decidir els imprevists que puguin sorgir.

Disposició final

Aquesta modificació entrarà en vigor un cop transcorregut el termini que assenyala article 113 de la Llei 20/2006, del 15 de desembre, municipal i de règim local de les Illes Balears i/o l'endemà de la seva publicació en el BOIB."

La qual cosa faig pública per a coneixement general.

Alaior, 7 d'agost de 2014

La Batlessa,

Misericordia Sugrañes Barenys

